

Internetconsultaties.nl

Onze referentie
2024-876322534-42049/LSCHE

Den Haag
21 juni 2024

Betreft
Consultatiereactie toezichtondersteunende rapportage AFM

Geachte heer/mevrouw,

Graag reageren wij op het wetsvoorstel toezichtondersteunende rapportage AFM. De AFM heeft de wetgevingswens geuit om de mogelijkheid te krijgen specifieke rapportageverplichtingen op te leggen. Met het voorgenomen kapstokartikel wordt de wettelijke grondslag gecreëerd om per AMvB de concrete omvang van de rapportageverplichting vast te leggen.

Wij zijn niet overtuigd dat de AFM meer bevoegdheden nodig heeft om efficiënt en effectief gedragtoezicht te houden op verzekeraars. De AFM mag van eenieder informatie opvragen. Een informatieverzoek mag echter geen fishing expedition zijn. Het moet voldoen aan het proportionaliteitsbeginsel (art. 3:4, lid 2 Awb jo. art 5:13 Awb). Aan dit beginsel wordt niet voldaan als het informatieverzoek niet redelijkerwijs nodig is voor de uitoefening van haar taak.

Dit wetsvoorstel lijkt te zijn bedoeld om reguliere informatieverzoeken - door opname in een wet - onderdeel te maken van het reguliere gedragtoezicht en lijkt daarmee proportionaliteit te claimen. Het leest alsof de AFM de mogelijkheid wil krijgen om standaard informatie toegezonden te krijgen, zodat de proportionaliteitstoets sneller in het voordeel van de AFM uitvalt. Dit vinden wij onwenselijk, temeer omdat de toelichting onvoldoende uitwerking biedt van de problemen die opgelost worden met dit voorstel. Is dit voorstel een effectieve, efficiënte en evenredige actie op een (actueel) maatschappelijk probleem? De AFM beschikt al over zeer veel data.

Op pagina 13 staat zelfs:

'Een deel van de gegevens die op grond van dit voorstel moeten worden gerapporteerd, wordt reeds met enige regelmaat bij een deel van de aanbieders – met name bij de grotere partijen in de markt – door de AFM opgevraagd op grond van de bevoegdheid om inlichtingen te vorderen, of aangeleverd aan DNB. Verwacht mag worden dat een deel van de aanbieders daarom al over de nodige systemen en procedures beschikken om gegevens aan de AFM te

kunnen overleggen.'

Daaruit volgt dat de gegevens die zullen worden opgevraagd op grond van deze nieuwe bevoegdheid nu ook al kunnen worden opgevraagd als dit proportioneel is gelet op uitoefening van toezichtstaak.

Er worden in het voorstel drie redenen aangevoerd waarom dit nodig zou zijn:

1. Er kan niet met zekerheid vanuit worden gegaan dat signalen van consumenten snel genoeg binnenkomen. Consumenten merken bij financiële producten of diensten vaak pas laat dat die slecht voor hen uitpakken.
2. Ten tweede biedt informatie uit externe bronnen, zoals externe studies, gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en gegevens van andere toezichthouders, geen systematisch inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen in de markt en materialiteit van potentiële risico's.
3. De bestaande bevoegdheden van de AFM om gegevens te verkrijgen blijken niet geschikt om een volledig beeld te vormen van (nieuwe) risico's in de markt.

Ad 1: Wij vragen ons af of en in hoeverre dit binnen het wettelijk omschreven takenpakket van de AFM valt en of het doel van consumentenbescherming in een vroeg stadium wordt bereikt met het opvragen van meer data bij verzekeraars. Hoe ziet de AFM dat voor zich? Gaat de AFM de passendheidstoets of de scenario analyse van PARP (overnieuw) doen? Hoe beoordeelt de AFM of een product slecht uitpakt voor een consument?

Het lijkt alsof de AFM heel gedetailleerd wil beoordelen of het product past bij een consument, maar dat is afhankelijk van de concrete situatie van een consument. Het voelt alsof de AFM op de stoel van de verzekeraar wil gaan zitten om een deel van het werk overnieuw te doen of te beoordelen. Bovendien miskent de onderbouwing van dit punt ons inziens de wetgeving die, sinds zich de geschetste problemen zich voordeden in de markt, is ontwikkeld. Het zijn grotendeels problemen uit een "andere tijd", toen bijvoorbeeld product-governance processen nog minder volwassen waren. Het is natuurlijk niet gezegd dat nieuwe problemen zich niet kunnen voordoen (dat is van alle tijden), maar de vraag is of de aangevoerde voorbeelden niet achterhaald zijn en of datagedreven toezicht daar nu echt een oplossing voor is.

Hoe dan ook, gezien het doel en de strekking van de rapportageverplichting (bescherming van de consument in een vroeg stadium) zou die alleen betrekking moeten hebben op producten die nog actief worden aangeboden.

Ad 2 en 3: De data-uitvragen zijn gericht op de partijen die onder AFM-gedragtoezicht staan. Wij hebben de indruk dat nieuwe risico's zich vaak, en misschien zelfs vooral, buiten de reikwijdte van deze onder toezicht staande instellingen voordoen, of zich ontwikkelen. Wij vragen ons sterk af of het nu zoveel bijdraagt om extra data uit te vragen bij bestaande partijen om inzicht te krijgen in nieuwe risico's. Die ontwikkelen zich juist aan de randen van het financiële toezicht en daarbuiten. Wij geloven niet dat je dat boven tafel krijgt door heel veel extra data uit te vragen bij bestaande partijen. Die worden dan feitelijk de dupe van het handelen van niet-vergunninghoudende partijen, waar de AFM geen grip op heeft en op deze manier ook niet krijgt.

In de toelichting wordt opgemerkt dat de AFM met de nieuwe bevoegdheid in staat wordt gesteld haar toezichtcapaciteit zo gericht mogelijk in te zetten door risicogestuurde keuzes datagedreven te onderbouwen. Dat impliceert meer efficiency en hopelijk lagere toezichtkosten voor ondertoezichtgestelden. Graag verzoeken wij daar expliciet bij stil te staan in paragraaf 5.2 toezichtkosten en op te nemen dat de AFM bij iedere uitvraag in het kader van de voorgenomen nieuwe bevoegdheid expliciet aandacht moet besteden aan de omvang van de nalevingslasten, gespiegeld aan de verwachte opbrengsten.

Wij vinden het belangrijk dat wordt gestreefd naar een goed evenwicht. Aan de ene kant een AFM die op de hoogte is van relevante ontwikkelingen en risico's in de markt, aan de andere kant dataminimalisatie, lastenbeperking en privacybescherming. Wij zijn niet overtuigd dat die balans met dit beoogde wetsvoorstel wordt bereikt. Veel zal afhangen van de inhoud van de AMvB. Bij ons leven grote zorgen over afdoende borging van de privacy van klanten (5 jaar bewaren) en doelmatige invulling van de nieuwe bevoegdheid (juiste algoritmes, eenduidige datapunten). Voor ons is cruciaal dat wordt geborgd dat geanonimiseerde/gepseudonimiseerde gegevens in de loop van de tijd (al dan niet via kunstmatige intelligentie) niet terug te leiden zijn naar een individu en zijn/haar privacy schenden. Onduidelijk is of het ook kan gaan om bijzondere persoonsgegevens, zoals gegevens betreffende de gezondheid (bijvoorbeeld bij zorgverzekeringen, letselschade, etc.). Wij verzoeken u daar duidelijkheid over te scheppen. Tevens verzoeken wij u nadrukkelijk op te nemen dat de Autoriteit Persoonsgegevens wordt betrokken bij het redigeren van de AMvB, de AMvB publiekelijk ter consultatie wordt aangeboden en het parlement betrokken wordt via een voorhangprocedure.

Voorts verzoeken wij u in het wetsvoorstel op te nemen dat deze na beperkte tijd wordt geëvalueerd (bijvoorbeeld na een jaar), waarbij de vraag aan de orde komt of de nieuwe bevoegdheid daadwerkelijk leidt tot doelmatiger en efficiënter toezicht. Tenslotte verzoeken wij u de wenselijkheid van een sunset-clausule (na bepaalde tijd het artikel schrappen) in overweging te nemen.

Natuurlijk zijn wij graag bereid deze brief mondeling toe te lichten en vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

drs. P.T. Adriaanse
Manager algemene beleidszaken